

Bilag 6. Omorganisering som løsningsmodel

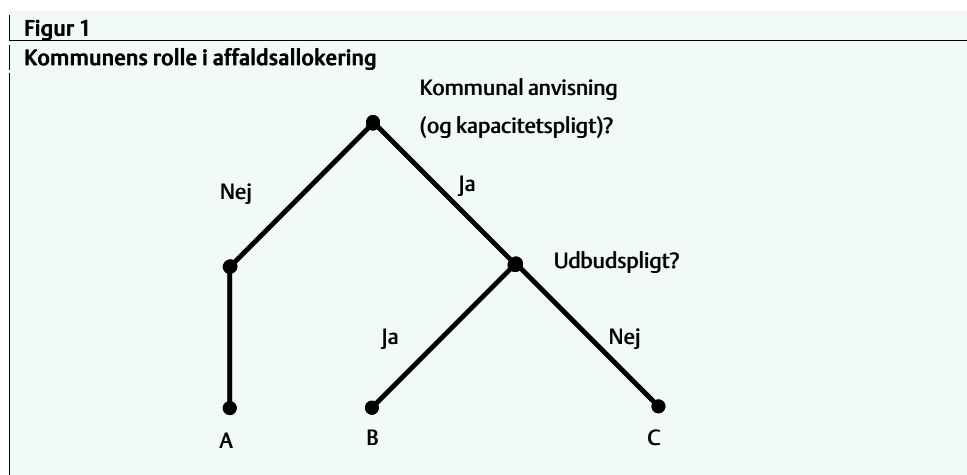
De centrale parametre, som giver anledning til at opstille forskellige scenarier for en fremtidig organisering af affaldsforbrændingssektoren, er:

- Regler for allokering af affald
- Regulering af prissætning
- Adskillelse af roller

Allokeringen afgør graden af markedsgørelse og har derfor afgørende betydning for behovet for prisregulering. Behovet for adskillelse af myndigheds- og driftsherrerolle afhænger af kommunens rolle i allokeringen kombineret med graden af konkurrence om affaldet.

Regler for allokering

Der er i praksis tre muligheder for, hvordan allokeringen af affald kan ske. Enten kan affaldsproducenten selv stå for opgaven, eller også kan kommunen overtage allokeringen og lave aftale om forbrænding med eller uden udbud, *jf. figur 1*.

Kilde: Finansministeriet.

Forskellen på A og B er, at B fratager affaldsproducenterne deres markedsrolle. I stedet overtager kommunen opgaven med at udbyde affaldsbehandlingen. Resultatet er mindre fleksibilitet i forhold til at udnytte affaldets ressourcer, men til gengæld reducerer det også affaldsproducenternes omkostninger til administration i forhold til håndtering af affaldet.

Da kommunens rolle i affaldsallokeringen ikke nødvendigvis skal være ens for husholdningsaffald og erhvervsaffald, er der i alt 9 mulige udfald for en konkret allokering, jf. figur 2.

Figur 2
Mulighedsrummet for affaldsallokeringen

		Husholdningsaffald			
Erhvervsaffald		Ingen kommunal anvisning	Kommunal anvisning og udbudspligt	Kommunal anvisning uden udbudspligt	
	Ingen kommunal anvisning	(Liberalisering)	Licitation	Mix	
	Kommunal anvisning og udbudspligt				
	Kommunal anvisning uden udbudspligt				Basis/ Prisloft

Kilde: Finansministeriet.

Den nuværende organisering tager udgangspunkt i kommunal kapacitetspligt og anvisningsret for både husholdningsaffald og erhvervsaffald. Kommunen kan vælge selv at løse forbrændingsopgaven og dermed allokere affaldet til egne affaldsforbrændingsanlæg uden udbud og dermed uden konkurrence.

I den anden ende af skalaen er den fulde liberalisering, hvor affaldsproducenterne selv står for at udbyde nyttiggørelsen af det forbrændingsegne affald. Det betyder, at den enkelte husholdning og den enkelte virksomhed skal allokere affaldet selv eller i fællesskab med andre.

Regulering af prissætning

Den mest almindelige måde at sikre lave priser i en markedsøkonomi er gennem konkurrence. Hvis prisen bliver for høj det ene sted, så går forbrugeren et andet sted hen for at handle. Konsekvensen er, at leverandøren må konkurrere på pris (eller kvalitet) for at sælge noget. Når der er en effektiv konkurrence på markedet, så er der ikke behov for prisregulering, og basalt set vil behovet for prisregulering falde med graden af markedsføring – illustreret med pilene i figur 3.

Figur 3
Behovet for prisregulering

		Husholdningsaffald		
		Ingen kommunal anvisning	Kommunal anvisning og udbudspligt	Kommunal anvisning uden udbudspligt
Erhvervsaffald	Ingen kommunal anvisning			↑
	Kommunal anvisning og udbudspligt			↑
	Kommunal anvisning uden udbudspligt	←		

Kilde: Finansministeriet.

Hvis kommunerne derimod har mulighed for selv at anvise affald til forbrænding på egne anlæg uden forudgående udbud, vil der være behov for en regulering af affaldstaksterne. Denne prisregulering kan enten ske i form af et prisloft for affaldstaksten eller en 'hvile-i-sig-selv'-regulering som i den nuværende situation.

Adskillelse af roller

Behovet for at udskille kommunens rolle som driftsherre af et affaldsforbrændingsanlæg opstår især, når kommunen ejer affaldsforbrændingsanlæg og derfor har tre roller: Som anvisende myndighed, køber af forbrændingsydelsen og sælger af forbrændingsydelsen (driftsherre). Det har i alt 79 af de 98 danske kommuner.